Ч. 283 (13.482). Львів, пятниця 27. жовтня 1933. Poсztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чверть річно 15·00 „ Пів річно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Служба праці в Німеччині.

Берлін, 19. жовтня 1933.

Безробіття, як наслідок господарської кріаи, позбавило міліони людей заробітку та кинуло їх у скрайню нужду. І здавалосяб, що це безробіття є якимсь природним явищем, якого усунути не була би в силі людська рука. Треба тільки пізнати корінь лиха. А лихо — то повний безпорядок у господарстві. Господарство може розвиватись, коли в нім панує порядок, а що порядок є ділом людини, тому людина повинна сама усунути безробіття і впарі з тим побороти господарську кріау.

Одним з таких способів поборювання безробіття є служба праці. Не йде тут про будову нових варстатів праці. Бо фабрик є доволі. *Головна річ, щоб отим безробітним дати якнебудь заняття, щоб вони не деморалізувались наслідком порожнього життя.* Бо життя — праця. Немає праці — нема й життя, людина нидіє, пропадає нація. І не дивниця, що в таких часах повстають нові рухи. Історія вчить, що тільки з біди та нужди повставали нові ідеї. Служба праці є виплivом національного економічного занепаду, є новим рухом, що має піднести націю з морального, економічного та соціяльного занепаду. Вона має бути почесною працею одиниць у користь загалу. Це праця над ушляхотненням молодої людини, над піднесенням видайности землі, на якій людина живе. Вже Фридрих Великий, пруський король, сказав: „Працювати на землі так, щоб на тім місці, де родився один колос, виросли два колоси, має більше значіння, як перемога полководця“. Служба праці повинна виховати молоду ґенерацію, щоб вона мала найкращі чесноти, плекала їх та, як живий загін, давала подібні овочі. Це добровільний даток молоді своїй нації, це нова форма організації людської праці.

Такий *добровільний спосіб плачення податку у формі праці для добра загалу стрічаємо і між українським народом.* Багато наших церков, шкільних та народніх і кооперативних домів побудовано таким чином. Наші селяни звозили цеглу та ріжні матеріяли даром: заплатою для них було внутрішне задоволення задля сповнення свого обовязку супроти цілости нації. Цей рух має у нас глибоко ідейний підклад, тільки обставини не дозволяють зорганізувати його так, як це роблять інші, державні нації.

З усіх народів *перші болгари* завели у себе обовязкову службу праці. В 1919 р. болгарський уряд виготовив проєкт закону про т. зв. „трудову повинност“, а вже у квітні 1920 р. національне зібрання затвердило цей проєкт та ввело обовязкову службу праці. Це перша державна спроба вкопити цей рух в організовані форми. Якіж завдання цього закону? Там і читаємо: „На місце обовязкової військової служби, до якої призвичаєний болгарський нарід, вводимо обовязкову службу праці, як одинокий спосіб плачення податку молодю для своєї нації. Ця служба має ширити освіту та підготовити молоде покоління до практичного життя, піднести продуктивність національного господарства, плекати культ любови національного майна та йти з поміччю при відбудові зруйнованого краю“.

Цілі та завдання дуже благородні і не мають нічого спільного з військовою службою.

За прикладом болгарів пішли інші народи: А саме: Америка, Швайцарія, Угорщина, Данія завели цю службу; Англія робить підготовчі кроки. Також *Німеччина не лишилась позаду.* Одначе цей рух розвивався в Німеччині зовсім відмінно, як це було і є в інших державах. Ідея служби праці зродилася тут у молоді, яка, вертаючи з війни, не находила варстатів праці. Безробіття ширилось, більшовицька пропаґанда використувала цю бездільність німецьких робітників та молоді. Клясова ненависть зростала, а це була вода на млин для комуністів. Молодь шукала виходу з цієї біди та почала організувати *добровільні відділи служби праці,* що мали знищити клясову ненависть, прийти з поміччю зруйнованій батьківщині. Всі горнулись до цих відділів, щоб не втратити змислу праці та оминути умучення з причини браку праці, з причини порожнього життя. Вже в 1923 р. бачимо такі відділи. Молодь ріжних суспільних верстов гуртувалась, пізнавала себе взаїмно. Ця молодь має зрозуміти, що нема гіршої чи ліпшої праці. Тяжка ручна праця в фабриках чи на селянських полях рівновартна праці в бюрі. Такий погляд на працю має привернути гідність робітника. Праця не має бути тільки засобом для заробітку, вона має бути змістом життя кожної людини, це почесна служба для цілости нації, а найбільша заплата за цю працю — це *внутрішнє задоволення зі сповнення свого обовязку.* Це етичне поняття про працю, що стало змістом німецького націонал-соціялізму, має увійти у кров і кість молоді. Цим новим етосом праці має захопитись ціла нація. В тім саме німецька служба праці має *епохальне значіння.* Бо ця ідея має знищити фальшиві теорії інтернаціонального соціялізму, побудованого на матеріялістичному світогляді, який в дійсности обезцінив працю, сплюгавив імя робітника та зробив його знаряддям бездушної машини. Служба праці має вщіпити у молоді послух, дисципліну, почуття обовязку та відповідальности.

В часі, як уряди інших держав брали самі ініціятиву в орґанізуванні служби праці, в Німеччині в дійсности тільки молодь бралась до цього діла, примушена обставинами. Не зважаючи на труднощі і перепони лівих партій, рух цей скоро поширювався та захоплював усі верстви суспільности. І соціялістичний уряд ваймарської коаліції не міг устоятись перед тим ідейним почином молоді. Вже в 1931 році уряд видав закон про введення добровільної служби праці. З приходом націонал-соціялістів до влади цей рух *набрав широкого розгону.* Служба праці стала одною з точок політичної та господарської політики того уряду. При міністерстві створили спеціяльний виділ служби праці. На цю тему появилось багато літератури. Нині ціла орґанізація опинилася в руках урядових кол.

Попри виховно-політичне завдання служба праці матиме теж *кольосальне господарське значіння.* Німеччина втратила багато земель. Дотеперішній стан німецької землі не може виживити цілого населення. Йти війною для здобуття нових країв — на це Німеччина не може собі нині позволити. Це булаб загибіль нації. Тому треба видайність землі піднести. Служба праці має працювати при відводненні та наводнені землі, при реґуляції рік, направі доріг, будові нових водних шляхів і т. п. По урядовим обчисленням ця праця така велика, що *впродовж десять літ може вона дати заняття одному міліонові робітників,* при чім видайність землі має піднестись на 30 проц. Втягнення одного міліона людей у службу праці зменшить безробіття, піднесе національне господарство та створить багато нових можливостей праці, при чому в промислі настане деяке оживлення. *Служба праці — це конечна вимога німецької нації.* Це не військова орґанізація, бо рискаль та джаґан не зброя проти зовнішних ворогів, а тільки проти деморалізації молоді, проти шкідливої пропаґанди більшовизму.

Іншим разом подрібно про господарські завдання, орґанізацію та фінансування служби праці.

Інж. Д. Волощак.

Новий симптом.

Нюйорські українці оживляють товариське життя.

В неділю 1. жовтня відбулася в Ню-Йорку одна з чергових „імпрез“, а всетаки варт про неї ширше згадати. До вистав, балів, концертів так уже наш нюйорчанин звик, що на них він йде зі звички або з обовязку, наложеного на нього його товариством. Треба прецінь що-року влаштувати якесь „підприємство“, щоб з нього мати дохід на виплату зобовязань товариства супроти членів, звичайно на дохід хорих, мале похоронне чи яку іншу допомогу, або й якусь жертву на народню ціль. Але найбільше нюйорське товариство, тобто „Дністер“ (відділ 361 Українського Народнього Союзу) спробувало тим разом іншого способу зацікавити своїх членів потребами товариства і улаштувало в концертовій галі Українського Народнього Дому товариський вечір. Сама назва була новою для „підприємства“, а про зміст то мало хто знав. І тому на вечір прибуло стільки членів та їх родин, що велика саля була замала, треба було допомогти собі ще й другою, меншою галею. Але загалом яких 400 осіб помістилося вигідно в обох салях і не було нарікання на натовп чи невигоду.

А вечір був властиво малим бенкетом-вечерою, полученою з артистичними продукціями зі сцени, промовами і музикою в меншій галі. Все те поодиноко не було новиною, бо бенкети мала нюйорська громада нераз. Але на тамтих приняттях бувала вибрана публика не лише з Ню-Йорку, але й околиці, а на вечорі „Дністра“ була сіра маса членів без розбору тим більше, що цей вечір був обовязковий для всіх членів.

Що правда, варт було приглянутися наскрізь культурній поведінці членів. Цеж наш звичайний галицький селянин, що приїхав до Америки на зарібки. А тут ось що бачимо: за почесним столом сидить Головний Уряд Українського Народнього Союзу в особі пп. Миколи Мурашка як голови, Романа Слободзяна як фінансового і Дмитра Галичина як рекордового секретаря та Петра Маціовського як управителя друкарні „Свободи“. А не треба забувати, що ще до недавна між урядом матірнього товариства, отже УНС і членами союзового відділу, як представниками нюйорського громадянства чути було до деякої міри ріжницю в практичному переводженні національної ідеї. А в неділю засів уряд тов. „Дністер“ в особі голови Іллі Гузара, фін. секретаря Михайла Боднара, рек. секретаря Дмитра Вінтоняка, б. голови Михайла Гуцулюка і ін. як зразкові згідливі громадяни, обєднані спільним нещастям, яке постигло українські землі в Европі. Родинний настрій, який запанував серед нюйорчан обіцює бути тривалим і власне оцей спільний вечір мав закріпити спільність способів праці на будуче.

Після відкриття святочного вечора влучною промовою голови товариства, Іллі Гузара, який вказав на конечність нових форм у життї старшої ґенерації української імігpації пригадав проф. Роман Прилаткевич своєю віртуозною грою ріжних танкових европейських арій, а зокрема українських мельодій, що ми ще ті самі „свої люди“, що і в старому краю. Рідна пісня, наче степове евшан-зілля злучила артиста й слухачів разом. Серед такого настрою заговорив рідною тужливою мельодією артист слова д-р Лука Мишуга, новий редактор „Свободи“ як орґану УНС. Його промови звикли вже нюйорчани

йорчани слухати із запертим віддихом, а тепер то таки сліпо йшли тими дорогами, якими він їх провадив. А ті дороги такі:

Є в Ню-Йорку велике товариство „Дністер", яке носить дороге нам усім імя. Наша ріка Дністер це символ безнастанних змагань до волі того населення, що замешкує його береги. Дністер впливає до Чорного Моря і там лучиться з водами словутиці-Дніпра. Як Дніпром плили колись козаки на великі виправи, так Дністром підпливали під стариний Галич човни аж з Чорного Моря і розносили по світі його славу. Змінилися часи. Українська громада розбрилася по цілому світу і тут, на вільній землі, творить свій „Дністер" над могутнім Гудсоном-річкою. Тут лунає українське слово, твориться нова українська сила, яку повинен понести Гудсон через великий океан до Чорного Моря, а звідтам Дністром і Дніпром аж на українські рідні землі. А тимчасом ми, заморська українська громада, не кінчім на самім духовім настрою, але ділом підтримаймо силу свого народу. Маємо в Америці найславнішого світового артиста-різбаря Архипенка, якого твори купують американці. Нашим обовязком зберегти хоч один з творів нашого мистця для українського народу. На виставі в Шікаґо дали завдаток на різьбу Архипенка, вартости три тисячі дол., а тепер громадянство збирається на тисячку дол., за яку артист згодився відступити свій твір для Нац. Музею у Львові. Бесідник надіється, що „Дністер" дасть 25 дол. на цю ціль. Як ми серед веселого настрою зложимо цю суму, то це буде доказ, що „Ґенс рустіка оптіма флекс, пессіма рідекс" („український хлоп найслабший, коли плаче, а найнебезпечніший, коли сміється"), як сказав один польський історик."

Після передання проводу в руки „товстмастра" (виночерпій) д-ра С. Демидчука, пішли дальші промови і артистичні точки. Серед промов добровільно зголошувалися поодинокі члени з жертвами і зложили на купно твору Архипенка 106 долярів. А все те сталося серед жартів і товариських „натягань" і ніхто не відчув тягару. Отже вміли учасники родинної забави получити солодке з хосенним!

А низка промов тягнулася аж до 10 години, хоч вечеря зачалася в год. 6.30. Говорив голова УНС. Микола Мурашко про те, якто нюйорчани мають тепер своїх людей у головнім уряді УНС., отже як природно уложились відносини. Говорив фін. секр. Роман Слободзян про те, що тепер Союз є неначе в руках нюйорчан і тому на будуче буде йти енергійна співпраця „верхівки" і загалу. Говорив недавній управитель Нар. Дому, а тепер рекордовий секретар УНС., про потребу праці для злуки відділів, щоби в той спосіб закріпити солідарність громадян-членів на будуче. Була промова (по англійськи) адв. Михайла Пізнака про зріст сили українства серед населення великого Ню Йорку і потребу його орґанізованости на політичному американському полі. Другий адвокат, Степан Ярема, підкреслював те, що молоде українське покоління стає до праці поруч своїх батьків. П-на Марія Боднар, одна з молоденьких громадянок з нюйорського американсько-українського роду, говорила половину по українськи, а другу половину по анґлійськи. Радувалася, що може заговорити до своїх батьків-українців українською мовою, якої вона від них навчилася і висловила надію, що другий такий вечір нюйорське громадянство переведе спільно з Молодою Україною, родженою в Америці. Теодор Ґулька розвеселив товариство анекдотами. Петро Мащовський „промовив" другою вже пяткою на закупно твору Архипенка. Андрій Макрик (по анґлійськи) здивувався, що бачить стільки старших українців, що ведуть себе на американський лад (він наскрізь замериканізований, бо жив в місцевості, де нема української громади). Тріо: п-на Христина й Марко Поліщуки і Мих. Скоробогач, розвеселяли публику зі сцени співом (п-на Христина має прегарний сопран), грою на мандоліні (Марко) і ґітарі (Скоробогач), а п-на Марія Боднар акомпаніювала на пяніні. Йосиф Давиденко, що саме орґанізує театральну трупу ім. Миколи Садовського в Ню Йорку і починає низку вистав у Нар. Домі, відспівав серед загальної радости незнану досі українську народню пісню і на загальне домагання присутніх, мусів відспівати ще другу жартовливу пісню „Любов."

Самі члени подавали і обслугували при столі і дбали про зразковий лад. Все те склалось на те, що перший того роду вечір у Ню Йорку вважають за важний крок для розбудження товариського життя на родинний лад, а тим і для притягнення громадян до великої співпраці, яка чекає в найближчій будуччині ціле українське громадянство в Америці.

Розуміється, що не забули й на гимни перед відходом: „Ще не вмерла" і „Не пораГ", а потім молодші пішли на танкові забави до горішних кімнат.

С. Демидчук.

Після атентату в консуляті СРСР. у Львові.

ПЕРЕСЛУХУВАННЯ В КОНСУЛЯТІ.

В понеділок переслухували в будинку консуляту СРСР у Львові при вул. Набеляка персонал консуляту у справі останніх випадків. Віцепрокуратор д-р Прахтель-Моравянський і сл. суддя Валіґурський переслухали насамперед віцеконсуля Голуба, опісля легко раненого возного Джуґая, а вкінці інших працьовників консуляту. Переслухувані описували хід випадків у дні замаху, представляючи подрібно ситуацію від менту входу атентатчика на терен екстериторіяльного будинку.

ЧОМУ НЕ БОРОНИВСЯ?

Атентатчик Микола Лемик, який перебуває у Бриґідках, поводиться, як читаємо в польській пресі, спокійно і з великим опануванням. Переслухують його часто, одначе він не дає ніяких вияснень і завзято мовчить.

Коли в перших хвилинах по арештуванні питались Лемика, чому він, маючи в руці револьвер з 4 набоями і в кишені ще 3 маґазини з набоями, піддався послушно поліції, він відповів спокійно: **„Не було приказу стріляти до польської поліції"**. З цього ясний висновок, що замах був актом демонстрації, спрямованої виключно під адресою СРСР.

БІЛЬШОВИЦЬКА НОТА І ПОЛЬСЬКА ВІДПОВІДЬ.

ВАРШАВА (ПАТ). Дня 23. ц. м. уповноважений представник СРСР у Варшаві зложив урядові Річипосполитої ноту у звязку з замахом, доконаним дня 21. ц. м. на території консуляту СРСР у Львові.

На цю ноту дав польський уряд у нинішньому дні відповідну відповідь.

НАРАДА УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ.

Деякі польські пресові органи принесли вістку, що наглий суд над Лемиком відбудеться вже в найближчий понеділок. При цьому пишуть, що до оборони Лемика зголосяться демонстраційно всі львівські адвокати-українці без огляду на свої політичні переконання, від адвокатів-соціялістів і радикалів через УНДО до католиків і безпартійних включно. Має це бути маніфестація неґативного відношення всього українського громадянства до теперішньої політики СРСР супроти українського народу.

Як довідуємося, справа оборони Лемика ще остаточно не вирішена. В цій справі відбудеться завтра окрема нарада українських адвокатів, на якій будуть приняті відповідні рішення.

Перед т. зв. „зїздом талєргофців".

Хто на тому зїзді спече найбільшу печеню.

Ми вже повідомляли про те, що у вівторок 31. ц. м. відбудеться у Львові т. зв. „Зїзд талерґофців". За участю в тому зїзді розвели наші москвофіли широку аґітацію в краю, на Волині, а навіть на Закарпатті, звідки приїздить на зїзд велика прогулька з власним хором, який виступить вечером того дня в салі Народнього Дому на святочному концерті з окремою точкою.

Програма „зїзду талерґофців" така: в год. 8. рано Служба Божа з панахидою у Преображенській і православній церкві; похід від Преображенської церкви на Личаківський цвинтар з урною, в якій нестимуть землю з талерґофських могил; посвячення „памятника незнаного талерґофця" і промови о. П. Скоморовича й Т. Хиляка; зложення вінків; поворот до Нар. Дому. Пополудні в год. 4. відбудеться у великій салі Нар. Дому святочна академія, а вечором концерт.

Характеристична річ, що навіть при цій нагоді не могли наші москвофіли не кинути своєю брудною рукою каменем в українців. Ось на запрошенні на це свято подали вони в кількох реченнях історію Талерґофу і мають і дальше сміливість писати там, що українці своїми „доносами і фальшивими зізнаннями збільшили значно число мучеників". Поминувши обставину, що й досі москвофіли не навели ніде у своїх „документах" хочби одного конкретного факту про якийсь український донос чи фальшиві зізнання, — забувають вони, скільки українців витерпіло і погибло на Сибірі та загалом у Росії через їхні доноси в часі російської окупації Галичини. Аж дивно, що під таким запрошенням фіґурує підпис п. Антона Ґулли, голови центр. талерґофського комітету!

Друга цікава справа, що польська преса робить уже від довшого часу рекляму москвофілам, розписуючись про „зїзд русінуф" (декуди „старорусінуф"), хоч усі запрошення і програми зїзду друковані в російській мові. Інша річ, що на тому зїзді спече найбільшу печеню посол М. Бачинський, який не забуде очевидно де слід представити, що стягнені з ріжних сторін селяни — це його політичні прихильники. Не дурно то поплечник п. Бачинського, дир. Н. Д. Слезюк (який ніколи в Талерґофі не був!) ходив разом з ради. Ґуллою на цвинтар вибирати місце під талерґофську могилу. Так якби до того не можна було найти справжнього талерґофця...

Подяка.

Їх Ексцеленції Митрополитові Кир Андреєві — Їх Преосвященству Кир Іванові — Високоповажаним Священикам, Громадянству і Приятелям бл. п. о. Йосифа Ганкевича за остатню прислугу і слова співчуття щиро дякують

Родина Ганкевичів і Проскуринцьких.

Літературна нагорода.

Комунікат Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка.

На заклик Ради Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка складати жертви на літературний фонд, з якого Т-во визначувало би щороку літературну нагороду за найкращі твори українського письменства на західно-українських землях, відгукнулося українське громадянство, в першій мірі українські кооперативні установи і приватні підприємства, датками по змозі своїх сил і доброї волі. Фонди зібрані Т-вом дозволили Раді Т-ва установити на рік 1933 одну **репрезентаційну нагороду** в сумі 1000 зол. за найліпший твір гарного письменства на західно-українських землях, видрукуваний в останніх двох роках до 1. листопада 1933 р. Окрім того визначила Рада Т-ва **два літературні признання** з нагородою по 250 зол.

На членів жюрі запросила Рада Т-ва: 1. Volод. Дорошенка, 2. д-ра М. Гнатишака, 3. Льва Лепкого, 4. К. Малицьку, 5. д-ра М. Рудницького, 6. д-ра В. Сімовича, 7. В. Софронова-Левицького. Рішинець жюрі буде проголошений дня 22. січня 1934 р.

Рада Т-ва просить усіх авторів та видавництва прислати по два примірники творів, які підходять під умовини конкурсу, до підручної бібліотеки жюрі на адресу: Т-во Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка у Львові, вул. Зиморовича 3.

ЗА РАДУ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. І. ФРАНКА:

Д-р М. Стахів, заст. голови. **І. Кедрин**, секрет.

Дальші жертви на „Літературний Фонд".

Софія Кулик-Микитюкова (гонорар за друге видання книжечки „Алі-Баба і 40 розбійників") 75 зол., Михайло Таранько (кошти спору) 20 зол., Ольга й Олена Кульчицькі, Перемишль 20 зол., Народня Торговля 25 зол., Спілка Українських Приватних Службовиків, Львів 30 зол., Кооп. Учительська Каса 25 зол. Разом зібрано досі 1.085 зол.

Рада Т-ва просить складати дальші жертви на адресу: Центробанк, Львів, ул. Третього Мая 15. „На літературний фонд".

На орґанізацію допомоги голодуючій Україні

На орґанізацію допомоги нашим голодуючим братам у Наддніпрянській Україні зложили в розпорядження Українського Громадського Комітету Рятунку України у Львові такі жертводавці: 1) пос. д-р Дмитро Левицький 100 зол., 2) сенатор д-р Антін Горбачевський 100 зол., 3) пос. д-р В. Загайкевич 100 зол., 4) пос. О. Луцький 100 зол., 5) пос. Д. Великанович 100 зол., 6) пос. М. Рудницька 100 зол., 7) сен. О. Кисілевська 100 зол., 8) пос. Гр. Тершаковець 100 зол., 9) пос. д-р Ст. Баран 100 зол., 10) пос. д-р Л. Макарушка 100 зол., 11) пос. С. Кузик 100 зол., 12) пос. Юра Чукур 100 зол., 13) пос. Ол. Яворський 100 зол., 14) сен. Ю. Павликовський 100 зол., 15) пос. З. Пеленський 100 зол., 16) пос. д-р Ст. Біляк 100 зол., 17) пос. С. Хруцький 100 зол. Українське Бюро в Льондоні 100 ам. дол. Датки на ту ціль треба слати на адресу Земельного Банку Гіпотечного (Львів, Словацького 14) з заначенням: для Комітету Рятунку України

тентату на куратора Ґадомського, якщо був би котів: адже навіть одна мінута, потрібна на відчинення брами, вистарчала, щоби підбігти і стрілити або кинути бомбу. Так само є річчю виключеною, щоби з віддалі одного кроку не вбити людини, якщо стріляється до неї в наміром убивства. Не може бути двох думок, що тут грав ролю вчинок, про який говорить окрема точка карного закону.

Обвинувачений зрікається останнього слова.

Присуд:

на досмертну вязницю з утратою громадських прав.

—o—

ГІТЛЕРІВЦІ ЯК ТАЙНІ АГЕНТИ.

ПРАГА, 25. X. ПАТ. До хати одного з визначних німецьких еміґрантів у Празі прийшло трьох людей, що представилися як члени тайної поліції та перевели ревізію і забрали багато документів. Виявилося, що то були три гітлерівці, що представившись як тайні аґенти забрали ріжні документи в справі німецької еміґрації.

—o—

Митна війна з Німеччиною.

Міністр скарбу оголосив новий розпорядок у справі боєвих мит, стосованих польською скарбовою владою супроти Німеччини. Розпорядок передбачує, що супроти німецьких товарів будуть обовязувати митні ставки на 200 проц. вищі від ставок, встановлених для держав, які не мають з Польщею торговельних трактатів. У списі німецьких товарів, обложених максимальним митом, є між іншим машини, хемікалії і текстильні вироби. Є це наслідок труднощів, які робить німецька делеґація в торговельних переговорах.

—o—

Арештування комуністів.

БЕРЛІН, 25. X. ПАТ. Повідомляють про дальші арештування на провінції серед комуністів. У Люнебурзі над Лабою поліція арештувала 18 осіб, що виконували обовязки вістових між комуністичними організаціями. В Ульмі арештовано групу осіб, що мали приготовляти замахи на націонал-соціялістичних провідників. У Мангаймі арештовано 30 осіб.

—o—

Кабінетна кріза у Франції.

ПАРИЖ, 25. X. ПАТ. Сьогоднішні часописи ствերджують згідно, що після трьох досвідів з урядами, яких піддержували і валили соціялісти, слід занехати творення нового уряду, піддержуваного соціялістами. Розвязка кабінетної крізи дуже трудне, бо вчорашнє голосування не дало ніяких вказівок щодо творення нової більшости. Загал преси є тої думки, що в недостачі концентрації можливе створення уряду чисто радикального.

По широкому світі.

— В Празі відбудеться в половині листопада ц. р. господарська рада Малої Антанти, щоби виладити програму господарського зближення і співпраці Малої Антанти.

— З Вашингтону повідомляють про цілковитий провал анґльо-американських переговорів у справі воєнних довгів.

— До Білгороду приїхав з Атен румунський міністер закорд. справ Тітулеску.

— У Ст. Файт в Каринтії під домівкою християнсько-суспільної партії вибухла бомба, що знищила цілий дім. Жертв людьми не було. Підозрівають, що бомбу підложили гітлерівці.

—o—

ЗА РЕГАБІЛІТАЦІЮ СРІБЛА

ВАШИНГТОН, ПАТ. Президент Рузвельт заявився за регабілітацією срібла.

НЕМА УСТАНОВИ У СВІТІ, ДО ЯКОЇ ЛЮДИ МАЛИ БИ СТІЛЬКИ ПРЕТЕНСІЙ, ЩО ДО ПРЕСИ. І НЕМА УСТАНОВИ, ЯКОЮ ТАК МАЛО ЯК НЕЮ, ЦІКАВИЛИСЬ БИ: З ЧОГО ПРЕСА ЖИВЕ, ЯКІ МАТЕРІЯЛЬНІ ПІДСТАВИ ЇЇ ІСТНУВАННЯ І ЯК ЇЙ ДОПОМОГТИ.

Застій в розброїйній конференції.

ПАРИЖ, 25. X. ПАТ. На основі заяви Поль Бонкура кабінетна кріза не вплине на становище Франції супроти розброїйної конференції. На думку французьких політичних кол конференція повинна продовжати свою працю, але можна теж відложити її на якийсь час. Франція подібно як В. Британія згідна зачекати на вислід плєбісциту в Німеччині в дні 12. листопада, а тимчасом можна приготовитись у Женеві. В часі сходин президії і загальної комісії в дні 25. і 26. ц. м. можна створити редакційну комісію, щоби витягнути висновки з останніх розмов. Рахують теж на співділання Італії, тим більше, що від часу німецького рішення не зроблено ніяких посунень, щоби перенести точку тяжкости наразі з Женеви до Стрези.

Без Німеччини світ не може жити.

БЕРЛІН, 25. X. ПАТ. На вічу у Франкфурті н. О. мін. Ґебельс заявив між іншим, що недостача поправи в господарському житті не має вирішного значіння для будучности Німеччини. Важне тільки те, що німецький нарід відзискав віру в будуччину. В жидівській справі уряд поступав дуже льояльно. Справа виглядала би інакше, якби її поладнано демократичними методами. Вступлення Німеччини до Союзу Народів мін. Ґебельс уважає найбільшою помилкою закордонної політики Німеччини. Ми готові, говорив він, відновити переговори з закордоном якщо дадуть нам рівноправність, а до того мусить прийти, бо світ без Німеччини не може жити.

Університетські заворушення.

На університеті в Мадриді прийшло 24. ц. м. до заворушень, які викликали студенти музичного і дентистичного виділу. Вони знищили салі і меблі викинули крізь вікно. Причиною заворушень була зміна програми науки і системи університетського виховання. До студентської демонстрації прилучилися робітники, що зібралися перед університетом. З повикиданих меблів вони збудували барикади, які обляли нафтою і підпалили. Поліція довший час втихомирювала неспокій, причому арештувала кількадесять осіб.

—o—

„БЕСІДА" Й ІНШІ ПОДІБНІ УСТАНОВИ Є МІСЦЕМ ТОВАРИСЬКИХ СХОДИН, ГУТІРКИ, ЛЄКТУРИ І ЗАБАВИ. АЛЕ ЦЕ НЕ Є ВИПОЗИЧАЛЬНІ РІДНИХ ҐАЗЕТ І ЙТИ ПІВ МИЛІ НА РІДНУ ҐАЗЕТУ, ЗАМІСЦЬ КУПИТИ ЇЇ ЧИ ПЕРЕДПЛАТИТИ, ЦЕ ПОВЕДІНКА НЕГІДНА ПОВАЖНОГО ГРОМАДЯНИНА.

На протестаційному фронті.

ПРОТЕСТАЦІЙНА АКЦІЯ В БЕЛЬҐІЇ.

Український Комітет Допомоги Голодуючим на Україні й Кубані з осідком у Бельґії по своїм заснуванні видав апель до бельґійців і бельґійських гуманітарних установ під заголовком: „С. О. С. поневоленої вмираючої України", прохаючи негайної допомоги. Цей апель зі спеціяльним проханням доручено кардиналові Ван Руї, архиепископові Малінському; він був надрукований у пресі всіх головних міст Бельґії.

Як наслідок появилися прегарні статті бельґійських авторів, у яких висловлювалося співчуття до страждань України, визнання необхідности в допомозі для неї та кінця московського панування. Апель зробив взагалі велике враження. Наспіли навіть грошеві жертви від окремих бельґійців.

Комітет розіслав більший документ „Ґенеза голоду на Україні", зложений на підставі зізнань утікачів та листів від тих, що не змогли втікти. Поміщено там відозви та апелі українського епископату, уряду У. Н. Р. та інші.

Комітет видає також свій комунікат для преси й політичних чинників. Число 1-е цього комунікату повністю вмістив на своїх сторінках великий ілюстрований тижневик у Брюселі Soirées (ч. 102 15. 9. 1933) в частині під наголовком „Еріо в СРСР", поміж світлинами з побуту Еріо на Україні. Над змістом комунікату написано: „Ceux que Monsieur Herriot u ést pas alle reconforter".

Судячи по характері й кількости статтей і заміток у бельґійській пресі про голод на Україні, бельґійська опінія свідома страждань України і співчуває їй.

—o—

Вияснення.

У звязку із заявою Вп. т. Івана Стронського, б. голови і довголітнього провідника станової Орґанізації українського народнього вчительства „Взаїмна Поміч", поміщеної на сторінках „Діла" ч. 282. з дня 26. жовтня ц. р. п. з. **„У справі одної статті"** — подаю від себе вияснення, що я від дня 17. червня ц. р. не сповняю вже ніякої функції в Проводі тієїж орґанізації. Хоча нововибрана „Головна Управа пропонувала мені дальше ведення агенд директора — я, з причин від мене незалежних, відмовився від цього. Тому простую отсим вістку, подану в „Ділі" ч. 161. з 24. червня ц. р., що буцім то я на далі залишився в Проводі орґанізації, що не відповідає дійсності.

Щоби, в звязку з поміщеною на сторінках „Учит. Слова" ч. 10 (за жовтень ц. р.) декляративною статтею п. з. „За чистий ідеал виховання й ідейного виховника" не ширилося баламутство відносно моєї особи — прилучуюся до заяви Вп. т. Стронського і зазначую, що я ніякої участи в Проводі Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" не беру, а є лише її звичайним рядовим членом.

Михайло Таранько,
б. народний учитель
довголітний член Т-ва „В. П. У. В."

НОВИНКИ

— **Ревізії й арештування.** Дня 24. жовтня ц. р. перевела поліція ревізію в Єлисавети Тріль у Львові. Ревізія тревала від год. 6.30 до 9.45. Шукали за підозрілими паперами. По закінченні ревізії арештували її 17-літню доньку Володимиру.

— **Нич перед судом.** Дня 4. листопада ц. р. розпічнеться перед судом присяжних у Львові розправа проти Нича за револьверовий замах на підкомісаря поліції Цесельчука. Розправі проводитиме суддя Ягодзінський.

— **Заповідають амнестію.** З варшавських урядових кол зачувати, що 11. листопада ц. р. у звязку з 15-ми роковинами державної незалежности буде оголошена амнестія, головно для політичних проступників. У польських вязницях находиться тепер коло 43.000 засуджених, з того 10.000 з останніх чотирьох років.

— **З нових польських досягнень.** У Львові відкрили в мин. неділю заходом польського Т-ва приятелів акад. молоді новий польський студентський дім при вул. Дверніцького (дім Союзу Кас Хорих). В тому домі найде приміщення стокількадесять студентів. — У Глинній к. Львова посвятили „Дом Людови" при участи представників влади. В домі, крім великої театральної салі, міститься теж „Кулко рольніче" і домівка „Стшельца".

— **Зносять автоматичний аванс учителів.** У звязку з проектом зміни пенсійного закону мають, як зачувати, знести т. зв. автоматичний аванс учителів. Досі вчителі народніх шкіл зачинали службу в 10-ій пенсійній групі і переходили автоматично аж до групи семої. Вчителі середніх шкіл зачинали службу від осьмої групи і могли кінчити автоматично доходячи до пятої. Тепер цей автоматичний аванс мають знести і всі аванси будуть залежати від признання зверхньої влади.

— **В справі безплатної практики в народніх школах** появився обіжник міністерства освіти. Безплатних практикантів можуть приймати школи тільки в тих місцевостях, які подасть кандидат на практиканта, зобовязуючись одночасно удержуватись власним коштом. Відбута практика не дає ніяких прав з виїмком першенства в одержанні вчительської посади, якщо буде вільна.

— **Безробіття росте.** На основі статистичних даних дня 21. ц. м. на терені цілої Польщі було зареєстрованих 208.938 безробітних. В порівнянні з попереднім тижнем число безробітних зросло на 2.431 осіб.

— **Вуголь дорожіє.** З днем 20. ц. м. подорожів камінний вуголь на 20 сот. від сотнаря а з днем 1. листопада заповідають підвишку на дальших 50 сот. від сотнара, так що загальна підвишка дійде на 70 до 80 сот. Вуглеві барони або т. зв. польська вуглева конвенція пояснює ту підвишку якимись стратами на експорті. Виходить те саме, що з цукром. Заграниця дістає польський продукт за безцін, а кошти перекидають на внутрішніх консументів.

бомби поклав на столі і положився на ліжко. Заснув, а вранці прийшла поліція й арештувала його — разом з цілим арсеналом...

КОГО МАДА МАВ ЗАСТРІЛИТИ?

З тим паном, якого Мада мав застрілити, обвинуваченого конфронтували у слідчій вязниці і він пізнав його.

Внесок відіслати справу назад до слідства!

Обор. д-р Лев Ганкевич звертає увагу, що вийшли на верх зовсім нові подробиці, які цілу справу ставлять в зовсім іншому світлі. Тут входить вже в гру особа не аґента Тендея, лише пана в чорному пальті. Про всі ті речі акт обвинувачення не згадує ані словом. Тому для вияснення справи оборонець вносить відіслати акти до дальшого слідства.

Прокуратор противиться. Обвинувачений відповідає за замах на Тендея, за конкретний вчинок, а на це не мають впливу ані значіння якінебудь інші обставини.

Обор. д-р В. Старосольський: Зізнання обвинуваченого не викликують ніякого сумніву. Ті зізнання визначують характер злочину та впливають на інший вимір кари. Тому не можна їх легковажити і неґувати. Річ іде, як виходить зі зізнань, про **плян атентату на шкільного куратора.** І тому, колиб сам прокуратор знав був ті подробиці, напевне (так впевняє оборонець) не був би виготовлював такого акту обвинувачення, призначеного на наглий суд.

Наглий суд тріває далі.

Після наради трибунал відмовив внескові оборони, мотивуючи, що щойно після цілого судового переводу суд зможе прийняти рішення про евент. відіслання справи назад до слідчого судді.

ЧИ АТЕНТАТ МІГ БУТИ ВИКОНАНИЙ?

Обор. д-р Ганькевич стверджує шляхом запитів, що в моменті, коли Мада минав пана в чорнім пальті, брама була зачинена і той пан щойно дзвонив до брами. Конфронтація відбулася у вязниці 14. і 16. ц. м. Сконфронтований пан признав це.

ХАРАКТЕР ОБВИНУВАЧЕНОГО.

Обор. д-р Ганкевич звертає увагу, що обв. казав про свою душевну боротьбу і хотів би знати її причини. Цікавить його, чи Мада має тверду чи мягку вдачу. Питає Маду: Чи він бачив свою маму по смерти.

Обвинувачений починає плакати. Д-р Ганкевич відкликує питання і перепрошує Маду, але питає, чи не мав Мада якихось інших сильних потрясень. Мада оповідає, що випадково бачив раз трупа самовбивника, що кинувся під потяг. Мада не міг тоді кілька днів про ніщо інше думати й не міг нічого їсти.

Коли Мада згодився вступити до ОУН **навіть не припускав, що його приділять зараз до боєвого реферату** та хотів лише довідатися щось ближче про орґанізацію, її цілі і працю. Коли йому казали виконати атентат, Мада відразу подумав собі: „Чому я мав би вбивати чоловіка, якого не знаю.“ Колиб його леґітимували в пізнішому часі, то не був би стріляв, бо вже вспокоївся би.

Свідки

Св. Каз. Смолінський, ординанс капітана з 6. лет. полку, йшов разом з товаришем у критичному моменті — це було ок. 9. год. веч. — вул. Францішканською вділ до Личаківської. У віддалі яких 100 кроків почув за собою стріл. Оглянувся і побачив на розі Ґроттера і Францішканської якогось чоловіка з закрівавленим лицем; той чоловік кричав „поліція“. Раненого втягнули до брами, за хвилину забрала його ратункова стація. Зробилося збіговище. Свідок підняв з землі якусь книжечку і сховав до кишені, в тім моменті приступив до нього хтось з слідчої поліції і ту книжечку відібрав. Це була леґітимація Северина Мади.

Св. Болеслав Стах, польський вояк, товариш Смолінського, зізнає так само. Леґітимацію Мади найшли випадково, вона лежала на землі.

Св. Міхал Тендай, літ 30, агент поліції („вивядовца“) після заприсяження зізнає: В дні 23. вересня дістав наказ від ком. Цесельчука перейняти особисту охорону шкільного куратора. Цю охорону переводив разом з іншими агентами, без відома куратора. Так було до 27. вересня. Пополудні того дня приступив до нього на вулиці Кармелітській другий агент Панек, який сказав свідкові, що ком. Цесельчук присилає його до помочі для охорони куратора. Коли куратор вийшов з будинку, Панек — згідно з дорученням — приступив до куратора й представився йому. Свідка вразив прихід другого агента для охорони і зрозумів, що „має бути щось важне.“ Куратор пішов до готелю Жоржа, там затримався які 2 години, потім вертав площею Бернардинською і вул. Чарнецького до дому, в сторону вул. Кармелітської. Свідок зауважив Маду, у чорній маринарці, в чоботях, у кашкеті. За Мадою побачив ще якогось молодця нижчого росту. Від сторони Валової надійшов гурток молодців, що говорили по українськи. З того гуртка хтось привитав Маду, який відклонився. Свідок оглядався за агентом Панеком, який відійшов зпід готелю Жоржа і більше не прийшов. Мада і другий молодець видалися свідкові підозрілими. Побачив, як вони обидва на розі Кармелітської на короткий час зупинилися і замінили зі собою кілька слів. Коли вони розділилися і пішли вгору Кармелітською двома сторонами вулиці — свідок занепокоївся і витягнув з кишені револьвер. Гадає, що Мада і той другий молодець бачили цей рух. Вони приспішили ходу, а Мада усе вкладав руку до правої кишені і виймав її. Перед брамою поміж свідком і Мадою була віддаль яких 5 кроків. Коли куратор увійшов до брами, Мада був ще віддалений на кілька кроків. Коли куратор щез у брамі, Мада і той другий звільнили кроку. Вгорі Францішканської Мада пішов вниз правим тротуаром, а той другий лівим. Той другий, нижчий, щез з очей свідкові у вулиці Ґротґера. Колиж Мада хотів теж скрутити на Ґротґера, свідок закликав до Мади „ґальо — пшепрашам“, приступив до нього і зажадав леґітимації. Мада вийняв леґітимацію, якою була військова книжечка. Свідок боявся, що Мада вийме револьвер. Тримав книжечку у лівій руці, а правою тримав у кишені готовий до стрілу револьвер. Мада теж вклав руку до кишені. Свідок крикнув „руки з кишені.“ В тому моменті побачив перед самим лицем дуло револьверу й інстинктовно відхилив в лівий бік голову. В ту мить поцілила його куля в праву щоку та вийшла вділ шиєю. Свідок упав і випустив з рук книжечку. Потім чув ще, що книжечку підняли якісь вояки.

Свідок рішуче твердить, що Мада не був ще коло брами, коли вже війшов до неї куратор і брама зачинилася.

З протоколу оглядин виходить, що постріл був поверхований і куля вийшла під шкірою. На лиці не було слідів пороху (осмалення шкіри) і тому протокол стверджує дальшу віддаль ніж 30 цм.

Поліція знала про плян замаху!

Обор. д-р Ганкевич стверджує, що надком. Міка на кілька днів перед атентатом заявив свідкові, що має вістку, що на куратора є плянований замах. В самий день замаху повчав свідка зокрема ком. Цесельчук. Оборонець цікавиться, чому це акуратно в той день свідка повчали, як охороняти куратора, хоча свідок старий функціонар поліції (служить 7 літ). Свідок каже непевно, що **все перед якимись важними подіями повчають функціонарів поліції про їх завдання.** Однак на конкретне питання: „Чи ви знали, що в той день буде замах“ — свідок перечить.

В дальших питаннях обор. стверджує, що безпосередньо по замаху, 27. вересня, свідок зізнав, що в моменті, коли куратор входив до брами, Мада одночасно минав свідка і браму. У судовому слідстві свідок уже змінив зізнання. **Прокуратор** протестує, щоби оборона покликувалася на поліційні записки.

Обв. Мада підтримує, що минув куратора в моменті, коли ще куратор був на вулиці, **стоячи лицем до брами.** Не бачив теж ніякого руху рукою Тендея, бо був виключно занятий своїми думками і боротьбою, яка в нім ішла тоді.

Обор. д-р Старосольський стверджує, що в критичний момент вул. Кармелітська була порожна і ніхто не стояв на перешкоді дійсно виконати замах.

АРСЕНАЛ МАДИ.

Відчитано звіт фаховців-піротехніків. Вони ствердили, що обі ґранати та запальники є німецького походження, вицофані з військового вжитку, одначе високої розривної сили. Ґранати легкозапальні.

Обор. д-р Л. Ганкевич вносить покликати на свідка **куратора Ґадомського** на обставини, що це його Мада мав застрілити і що в моменті, коли Мада минав браму на вул. Кармелітській, куратор був ще на вулиці. На ту саму обставину вносить покликати на свідка **сторожиху з даної камениці** і також на ту обставину, що поміж дзвінком а відчиненням брами минув довший час. Дальше: **Ол. Луцького** на доказ, що це Іванчук дав обвинуваченому зброю і що обвинувачений по останнім повороті на вул. Глинянську був такий схвильований, що стягаючи з себе позичене конспіративне убрання, забув вийняти з кишень револьвери й ґранати, а коли Іванчук викинув його разом з річами. Мада забрав зі собою весь той арсенал.

Прокуратор противиться всім внескам: усе це, мовляв, не є обхоплене актом обвинувачення і Мада не відповідає за приналежність до ОУН ані за замах на шкільного куратора, лише на аґента Тендая.

Обор. д-р Старосольський звертає увагу, що не можна обвинувачувати і карати за фраґмент вчинку, лише за цілий вчинок.

Трибунал відкинув усі внески оборони з мотивами, які вже навів прокуратор.

Обор. д-р Л. Ганкевич: Справа душевного настрою обвинувачеого в моменті його вчинку є для справи першорядної ваги. Тому вносить зареквірувати у судді слідчого всі ті акти справи, яких нема тут на столі. З цих актів буде видно, що обв. Мада не під суґестією оборони покликується на свій стан найбільшого зденервування у моменті чину, але те саме зізнав негайно при першім переслуханні у слідчого судді. Від того часу до позавчорашнього дня перебував ізольований і не міг зізнавати під нічиєю намовою.

Прокуратор признає факт, що обв. Мада навів перед слідчим суддею ті самі моменти, що й тут, але противиться внескові на відчитування актів.

Трибунал відмовив внескові тому, що прокуратор ствердив факт, що Мада признався перед слідчим суддею до того, на що покликується оборона. Тому, що **проти Мади ведеться ще слідство в напрямку інших злочинів,** не можна реквірувати актів незакінченого слідства.

Промова прокуратора

обертається тісно в рямцях акту обвинувачення, обмежуючись до факту стрілу до Тендая. Стріл з такої безпосередньої віддалі з гостро набитого револьверу не був смертельний лише через щасливий випадок. На те, що обвинувачений не ділав у високому схвилюванні, вказує факт, що обвинувачений спокійно подав Тендаєві свою леґітимацію. Тому прокуратор **домагається кари смерти.**

Промови двох оборонців.

Д-р Лев Ганкевич: У словах обвинуваченого ніхто в присутніх не міг вичути ні одної нотки брехні. Це була сповідь, яку врештою буквально списав уже обвинувачений власноручно перед слідчим суддею. Молодий хлопець, здібний монтер, упав жертвою господарської кризи. Кидався на всі сторони за заробітком і серед тої метушні надибав на інтеліґента, який вперше згадує йому про орґанізацію, яка „хоче українську державу“. Але обвинувачений ані на мить не припускав, що буде в тій орґанізації виконувати терористичні акти. І тому є зовсім зрозумілим і обєктивно виправданим його величезне схвилювання в моменті стрілу до Тендая. Закон каже, що злочини в такому психічн. стані не підлягають карі судові. Треба вірити тому чесному хлопцеві, треба бути людяним і справедливим. Тим більше треба бути ним супроти такого надзвичайно наївного хлопця. Адже він залишив у руках поліціянта свій „візитовий білет“ і всетаки пішов до себе до хати, роздягнувся, а 3 револьвери і 2 бомби поклав на столі і навіть не думав, що за кілька годин прийде поліція та візьме його з цілим тим арсеналом!

Промовець просить відіслати цілу справу з наглого суду на звичайну судову дорогу.

Д-р Вол. Старосольський доказує, що є річю виключеною, щоби обвинувачений не виконав а-

Наглий суд.

Стріл до поліційного аґента.

В середу 25. ц. м. в 9 год. ранку розпочався черговий український політичний процес і то черговий наглий суд. Цим разом на лаві обвинувачених засів лише один юнак, знову 22-літній хлопець. Малоосвічений, у політичних відносинах зовсім незорієнтований, до революційної діяльности ніколи непричасний: ані психольогічно непридатний ані світоглядово непідготований. Як показується з його власних слів, у революційній організації був всього один місяць, коли вже казали йому виконати терористичний акт. У дні атентату вперше почув, як стріляється з револьверу і вперше побачив ручну гранату. Про ідеольогію і цілі організації знав лише те, що вичитав в одному числі Бюлетину краєвої Екзекутиви ОУН і що почув в одній розмові від якогось незнайомого молодця на Високому Замку. Не тільки не рвався до терористичної роботи, але був крайньо заскочений, збентежений і розсіяний, коли почув, що кажуть йому її виконувати...

Невимовно сумне й пригноблююче враження робить висока струнка надзвичайно симпатична молодеча постать тої людини, яка раптом, зпосеред сірої маси пересічних бідаків, опинилася в обличчі найстрашнішої кари та завдає собі питання — ЗА ЩО?! Від дитинства важко боровся з долею, два місяці тому приїхав до Львова на 3-місячну заробіткову працю, і навіть у снах не бачив себе у ролі революціонера та героя наглого суду. Сидів на лавці пригноблений, з худим і зановілим обличчям, з нездоровими румянцями, що яскраво відбивали від ясного русявого волосся. Нервово перебігав весь час пальцями, а в його душі велась наявне та душевна боротьба, яка не дає йому спокою від 27 вересня 1933...

Це один із процесів, що кинув найяскравіше світло на спосіб приєднювання до українського революційного підпілля членів та доручування їм революційних функцій. Просто з вулиці взяли першого-ліпшого юнака, обладували револьверами і бомбами і казали йти вбити чоловіка. Пішов, з агентом поліції на пятах, постріляв кого іншого, і опинився — на ціле своє бідне життя у вязниці...

СКЛАД ТРИБУНАЛУ:

Предсідник суддя Мединський, вотанти: судді Ягодзінський і Дворжак. **Прокуратор:** д-р Юлій Прахтель-Моравянський. **Оборонці:** д-р Лев Ганкевич і д-р Вол. Старосольський.

Акт обвинувачення.

Цілий акт обвинувачення займає несповна 2 сторінки друку. Його буквальний текст такий:

„Ставлячи внесок розглянути справу в наглому способі згідно з розп. През. Р. П. з дня 19. березня 1928. Д. З. Р. П. ч. 33. поз. 315 і 11. липня 1932. Д. З. Р. П. ч. 60. поз. 573 — обвинувачую перед окружним судом, виділ карний у Львові, тимчасово арештованого

СЕВЕРИНА МАДУ,

сина Дмитра і Марії, уродженого 20. вересня 1911 в Калуші, рел. греко-кат., вільного стану, кімнатного маляря, замешкалого останніми часами у Львові, вул. Голощанська 15, в тому, що дня 27. вересня 1933. у Львові в намірі вбити постерункового слідчої служби Михайла Тендая, стріляв до нього з віддалі 2-ох кроків з гостро набитого револьверу, мірячи в голову. Таким чином обвинувачений зробив учинок, щоби зреалізувати свій намір, але наміреного злочину не виконав, бо внаслідок того, що куля хибила, Тендай був тільки легко ранений в лице і шию.

Цим вчинком допустився обвинувачений намаганого (арт. 23. § 1. к. к.) злочину проти життя з арт. 225. § 1. к. к., який карається згідно з арт. 32. § 1. розп. През. Р. П. з дня 19. березня 1928. Д. З. Р. П. 33. поз. 315., розп. През. Р. П. з дня 11. липня 1932. Д. З. Р. П. 60. поз. 573

МОТИВИ.

Переходячи дня 27. вересня 1933. біля години 21. вулицею Кармелітською, зауважив постер. сл. пол. Михайло Тендай перед собою чоловіка, якого поведінка була йому підозрілою. Хотячи його вилеґітимувати, Тендай візвав його, щоби зупинився та вилеґітимувався, при чім заявив, що є функціонарем поліції. Задержаний послухав візвання і дав Тендаєві військову книжечку, а коли Тендай взяв її до рук, той чоловік швидким рухом витягнув з кишені револьвер і, мірячи в голову Тендая, вистрілив, після чого втік. Куля ранила Тендая в лице і шию. Військова книжечка, що лишилася в руках Тендая, була виставлена на призвище Северина Мади.

Над ранком чергового дня зловлено Северина Маду, себто обвинуваченого, і Тендай пізнав у ньому чоловіка, що до нього стріляв. Обвинувачений признався до вини.

Вже сам факт стрілення з гостро набитого револьверу з віддалі 2-ох кроків в напрямі голови Тендая, свідчить про те, що наміром обвинуваченого було вбити Тендая, тому вчинок його кваліфікується як намагання (арт. 23. § 1. к. к.) злочину з арт. 225. § 1. к. к.; а злочин з арт. 225. § 1. к. к. згідно з розп. През. Р. П. з дня 19. III. 1928. Д. З. Р. П. 33. поз. 315 і розп. Ради Міністрів з 26. серпня 1928. Д. З. Р. П. 74. поз. 669. підпадає під наглу процедуру, що було у Львові в належний спосіб оголошене — як свідчить про це долучене до акту обвинувачення письмо городського Староства з дня 5. жовтня 1933. — отже акт обвинувачення є умотивований під матеріяльним і формальним оглядом. — Підписаний: Д-р Юлій Прахтель-Моравянський, віцепрокуратор".

Северин Мада, син Дмитра і Марії, ур. в Калуші 20. IX. 1911 року (літ 22!), скінчив 7 кляс народньої школи і 3 кл. промислової, електромонтер, в останній час займався малярством. Мабуть хворий, бо признаний нездібним до війська (робить враження хворого на легені).

Признає, що стріляв до Тендая. Зробив це у великому поденервуванні, без заміру вбити його.

Є круглим сиротою. Батька не памятає; батько був будником, власником двох морґів поля. Мати вмерла 2 роки тому. Має дві старші сестри. До травня 1931 року був фізичним робітником, втратив працю монтера у фірмі „Теспи" через редукції. Потім працював у кооперативі в Калуші, був платним курсором, потім короткий час був урядовцем у „Просвіті", скрізь тратив швидко працю через редукції. В листопаді мин. року був арештований нібито за розкидання летючок, але по 3 місяцях слідчої вязниці звільнили його. Через свого приятеля Бережницького, що малював церкву в Калуші, дістав заробіток при тій праці (2 зол. денно). В серпні 1933 р. вперше приїхав до Львова, куди взяв його Бережницький. Той останній дав йому 10 зол. на дорогу.

ЯК ДІСТАВСЯ ДО ОУН?

Знав Олександра Луцького, студ. II. року прав, з Боднарова пов. Станиславів. Говорили спершу на спортові теми; обвинувачений належить до „Чайки" в Калуші. Тойже Луцький запропонував йому вступити до ОУН, але обвинувачений відмовився з огляду на свій виїзд до Львова. На день перед виїздом до Львова, 21. VIII. 1933, Луцький стрінув обвинуваченого і сказав йому, що на львівському терені обв. могтиме також належати до ОУН і він, Луцький здобуде йому доступ. Мада згодився. Мада знав, що ОУН є конспіративною орґанізацією і хоче здобути українську державу. Більше нічого про орґанізацію не знав. Луцький сидить тепер у вязниці, Мада був з ним конфронтований, **пізнав його і обтяжив.**

Луцький сказав Маді, що зголоситься до нього один чоловік і скаже йому, що слід робити. Місце зустрічі вказав Мада на розі Соняшної вулиці на Голоску. Бережницький вказав Маді адресу арт.-маляря Якимця, який поінформував Маду, де живе Бережницький. З цим останнім почав від слідуючого дня працювати при одній малярській роботі.

У ЛЬВОВІ, ВЖЕ В ОУН.

Той, хто прийшов на умовлену зустріч, був середнього росту, шатин, молодий. Приступив до обвинуваченого на підставі умовленого знаку: Мада ніс у руці капелюх. Незнайомий представився „Петро з Калуша", а Мада відповів „знаю про це". Це було умовлене гасло. Незнайомий заявив Маді, що Мада вже прийнятий до ОУН. Умовилися на другий день на Високому Замку. Там незнайомий **одну годину** викладав Маді ідеольоґію ОУН та вчив, як конспіративно поводитися, нпр. ходити вулицею (?), щоби не звертати на себе уваги. Незнайомий визначив Маді нову зустріч за день перед міським театром. Туди прийшов незнайомий із ще одним молодцем. Привиталися але не представилися. Кожний з них умовився з Мадою в ріжні дні, — один з них на ріг вул. Зеленої, а новий знайомий перед Преображенську церкву. На розі Зеленої зробив знайомство з 3-ім незнайомим: тепер уже його знає, бо пізнав його у вязниці т **сконфронтований з ним — обтяжив його.** Перед Преображенською церквою побачив 2-го незнайомого і 3-го. Цей останній казав говорити по польськи і називати себе „Юзеф". Зпід церкви пішли на вул. Глинянську до якогось помешкання. Маді казали затямити собі добре це помешкання і знову умовилися з ним на нову зустріч. Це було 26. вересня 1933 року. Нова зустріч відбулася слідуючого дня знову під театром. Тоді 3-ій незнайомий повів Маду по вулиці Кармелітській і околиці й казав йому добре собі ту околицю затямити. Звідти пішли на вул. Глинянську, незнайомий „Юзеф", про якого обвинувачений знає, що зоветься **Іванчук,** вийняв зпід ліжка валізу та витягнув з неї старе вбрання, 3 револьвери і 2 ґранати, казав Маді надіти на себе те вбрання (поверх того, що мав на собі!), та пояснив Маді, як стріляється з револьвера і як поводитися з ґранатою. Весь той арсенал казав Маді забрати з собою, розміщуючи його по всіх кишенях. Серед тої поуки ввійшов до кімнати ще один, вже 4-ий незнайомий.

ПРИКАЗ УБИТИ.

Маді сказали йти на ріг вул. Баторого. Там стрінув Мада першого незнайомого. Той сказав Маді, що його завданням буде вбити якогось чоловіка. Вже, коли давали Маді револьвери, зродився у нього сумнів, чи він буде здібний використати зброю. Але йому сказали мерщій іти, бо „нема часу". Це було в 6. год попол. На розі Баторого 1-ий незнайомий казав Маді чекати, пішов і вернув щойно за 2 годині. Тоді показав Маді 2-ох панів. На того, що йшов у чорному пальті в білих рукавичках, з енерґічними рухами, вказав Маді 1-ий незнайомий, даючи приказ „того пана треба вбити!" Мада дістав ще від незнайомого пораду стріляти до того пана з малого револьверу, в якому безпечник був відкритий. Перед погонею мав відстрілюватися з 2-ох інших револьверів, а колиб за ним гналася юрба — мав кинути бомбу. Мада був сильно заскочений і схвильований та заявив, що цього не зробить і зажадав пояснень — нащо це робити. Але незнайомий нічого не відповів, лише скоро відійшов. На відхіднім незнайомий сказав лише, що нема чого боятися, бо той другий, що був на Глинянській, буде помагати Маді при втечі і в разі потреби зробить замішання на вулиці.

ДУШЕВНА БОРОТЬБА.

Мада пішов механічно за вказаними 2-ма панами, а в його душі йшла боротьба. Він мав жаль, що йому дали таке доручення так скоро, без виснень і без можливости відразу відмовитися. Мада рішився йти на вул. Глинянську і там віддати всю зброю та заявити, що таки отриманого доручення не виконає.

На розі Кармелітської побачив, як 2 панове розділилися і той, кого мав застрілити, саме входив до брами. Мада минув його. Тоді приступив до нього один незнайомий із вул. Глинянської та спитав „ну, що?" Мада відповів, що він рішився не виконати приказу. Мада пішов до гори вул. Кармелітською, потім скрутив Францішканською і йшов на вул. Глинянську. Весь час ішла в обвинуваченого важка внутрішна душевна боротьба. На розі вул. Ґроттера почув якийсь оклик. До обвинуваченого приступив якийсь чоловік, заявив, що він з поліції і зажадав леґітимації. Це вразило Маду наче громом. Не знаючи, що діє, вийняв леґітимацію, дав агентові, потім почувши в кишені револьвер, вийняв його і стріляв. Не міряв і не мав заміру вбити. Доказом цього було те, що подав правдиву свою леґітимацію. Стріляв інстинктовно, в найбільшім поденервуванні. По стрілі побіг на вул. Глинянську, там побачив 3-го незнайомого (Іванчука) і сказав йому, що приказу не виконав, а лише стріляв до когось, що його леґітимував. Іванчук поденервований казав йому забиратися і не хотів навіть брати річей, які Мада хотів йому віддати. З вул. Глинянської побіг з цілим арсеналом до свого помешкання на Голоську, там усі револьвери й

— **Туристичний департамент** отворять при польському м-стві комунікації. Керманичем департаменту буде полковник Венцковський, теперішній заступник команданта округи корпусу в Познані.

— **Протижидівські ексцеси.** Минулої неділі, після посвячення прапору вшехпольської молоді у Львові учасники того акту випробували свою бадьорість на жидах, бючи їх на вулицях міста. На другий день протижидівські ексцеси повторилися на вул. Академічній.

— **Наглі суди.** У Станиславові почався в середу наглий суд над Сидором Левицьким, який вломився був 19. вересня до магістрату в Товмачі та розбив касу. При цій роботі приловив Левицького поліцай Домінік. Та вломник утік і по дорозі вломився до місцевої шкільної ради. Тут забрав течку ін. п. Брили. Коли вийшов із шк. ради, почув що за ним іде хтось. Це був поліцай Домінік. Левицький постріляв поліцая. Левицького зловили за 12 днів у Перемишлянах. На розправі Левицький впав на вколішки та просив, щоби його помилували, впевняв, що був оборонцем Львова, потім за крадіж засудили його на 5 літ і в тюрмі касовий злодій Пастушинський намовив його стати касовим вломником. Просив, щоби його засудили на досмертну кару, а не на смерть. — У Ряшеві починається 28. жовтня наглий суд проти пятьох убивників поліцая Маркевича в Коморові, що 30. вересня ескортував почтовий амбулянс із Кольбушової до Майдану.

— **Вбили опришка.** Поліція вивідалася, що відомий опришок Андрій Чайковський-Грім є в хаті своєї матері в Серафинцях пов. Городенка. Кількох поліцаїв окружило хату, а опісля ввійшли до середини. Чайковський, як побачив поліцію, став стріляти. Почалася обостороння стрілянина. Чайковського застрілив командант постерунку Янковяк. Підчас стрілянини була ранена й мати Чайковського.

— **Напад на почтовий амбулянс.** На дорозі між селом Здул і Мітвюв у келецькому повіті двох озброєних у револьвери людей напало на почтовий амбулянс. Вони стероризували обслугу амбулянсу, випрягли коні, почтовців звязали, розбили амбулянс і забрали 3000 зол.

— **Грабунок у полі.** Соломон Ребіш в Ланах пов. Бібрка скосив на своїм полі конюшину і щоби встерегти її перед злодіями, пильнував її в ночі на 20. червня зі своєю жінкою Гітлею. Коли обоє заснули, троє людей, накритих білими веретами, кинулося на Ребішів і придусивши Соломона колінами, зрабували йому 40 зл. та портфель з векслями на 400 зл. Поліція арештувала трьох місцевих парубків Йосифа Кросняка, Мих. Кросняка і Івана Верхнецького. Перед кількома днями станули всі три перед львівським судом присяглих, який засудив кожного на 6 місяців вязниці. Кару даровано їм на основі амнестії.

— **Заворушення в варшавському університеті.** В середу прийшло в варшавському університеті до бійок між членами Легіону Молодих і Стронніцтва Народового. Стріляли з револьверів. Одного студента зранили, його забрали до шпиталю. Другого студента побили до крови кастетами. Прокуратор веде слідство в тій справі.

— **Велика залізнича катастрофа** склалася на мості біля Евре на лінії Париж-Шербур. Коли потяг переїздив зі швидкістю 100 км. на годину, з невідомої причини машина з тендером, службовий віз і три особові вагони вискочили зі шин і проломивши поруччя, впали в ріку. На місце трагічного випадку прибув ратунковий потяг з підоймами і добув зпід румовища трупів і ранених. Згинуло 30 осіб, а 32 є ранених, з того шість тяжко. Місце катастрофи представляло страшний вид. Машина з тендером і три вагони лежали на дні ріки Ер (доплив Секвани), два висіли на мості, а два вбилися в себе як шуфляди.

— **Як гинуть робітники.** В залізничій гуті в Безансон скоїлася трагічна подія, якої жертвою впали чотири робітники з Польщі. В часі пересування великої бодні з розтопленим залізом плинна маса виллялася й обляла чотирьох робітників. Два з них, Йосиф Рульковський і Ваз Катар згинули на місці, третього в безнадійнім стані відставлено до шпиталю, четвертий легко попікся.

— **Селяни боряться перед податковою екзекуцією.** До румунської громади Фундень повіту Плоешти приїхали чотири агенти збирати податки. В одного селянина взяли машину до шиття. Сусіди збунтувалися, озброїлися в що попало, розброїли жандарів і кинулися на податкових агентів. Одного з них Йона Думітру простріляли в черево, а трьох Андроне Йонеску, Константина Попу й Моравуца побили буками. Всіх тяжко ранених відвезено до шпиталю в Плоештах. До Фундень поїхав прокуратор і командант легії жандармів, щоби на місці розслідити справу.

ҐАЗЕТА НЕ ВИХОДИТЬ ЗАДАРМО: РЕДАКЦІЯ, ПАПІР, ДРУКАРНЯ, КОРЕСПОНДЕНТИ, ЕКСПЕДИЦІЯ — ЦЕ ВСЕ ВИМАГАЄ ГРОШЕЙ!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 26. X. год. 7.30 веч. „Фрайлайн Доктор“.

Пятниця, 27. X. год. 7.30 веч. „Фрайлайн Доктор“.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 26. X. год. 7.30 веч. „Дика бжола“.

Пятниця, 27. X. год. 7.30 веч. „Дика бжола“.

Кіна.

АДРІЯ: „Хатина дядька Тома“.

АПОЛЬО: „Мушу тебе здобути“ (Іван Кепура).

АТЛЯНТИК: „Кінг-Конг“.

ВАНДА: „Помста“, „Моряк солодких вод“.

КАСІНО: „Біла лелія“.

КОПЕРНИК: „Пісня над піснями“ (Марлена Дітріх).

КОЛІСЕЙ: „Дочка Сходу“ та ревія „Останній карнавал“.

МАРУСЕНЬКА: „Онкель Мозес“ (Шалом Аш).

МІРАЖ: „Бейбі“ (Анні Ондра).

МУЗА: „Мата Гарі“ (Грета Гарбо, Рамон Новарро).

ПАЛЯС: „Мушу тебе здобути“ (Іван Кепура).

ПАН: „Сестра Анджеліка“.

ПАСАЖ: „Острів таємниць“ і хор ревелерсів.

СТИЛЕВЕ: „Брати Карамазові“ (Достоєвського) та ревія.

ХИМЕРА: „Її Княжа Величність“ (із Ліліяною Гарвей).

УТІХА: „Пірати степу“ та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 26. жовтня 1933.

Братислава (279.2) 16.15 Пісні, 17.50 Спів; **Мілано** (331.5) 13.45 Музика; **Брно** (342.1) 16.00 Концерт; **Білгород** (437.7) 19.20 Пісеньки; **Рим** (441.2) 20.45 Камеральний концерт; **Прага** (488.6) 19.30 „Спів у замку“ оп. Крічки; **Відень** (517.2) 19.05 Військ. оркестра, 22.00 Солісти; **Рига** (525) 19.05 „Княжна Маріца“ оп. Кальмана; **Мінхен** (532.9) 14.30 Любовні пісні з XVII. ст., 21.00 „Гарна Галятея“ оп. Супе; **Будапешт** (550.5) 12.05 Циг. оркестра, 19.30 Оп. оркестра; **Харків** (937.5) 9.00 Нар. музика, 9.30 Жид. гумор, 10.30 Концерт для дітей, 13.50 Комедія муз. 15.05 Кам. музика, 16.00 Театр. вистава, 12.30 Трансм. з опери.

Пятниця, 27. жовтня 1933.

Кенігсберг (217.1) 16.00 Концерт; **Братислава** (279.2) 19.10 Концерт; **Бреслав** (325) 16.15 Шубертові пісні, 20.10 Веч. концерт; **Штутгарт** (360.6) 21.00 Нар. музика; **Букарешт** (394.2) 21.00 Спів; **Берлін** (419) 20.05, 21.20 Нар. пісні; **Білгород** (429.7) 21.15 Оп. арії; **Рим** (441.2) 17.15 Концерт; **Прага** (488.6) 19.40 „Чеська пісня“ кантата на міш. хор; **Відень** (517.2) 11.30, 12.00 Концерт, 17.20 Пісні й арії, 19.00 Музика до оп. „Індіго“ І. Штравса, 21.45 Фортепян; **Будапешт** (550.5) 19.30 Опера; **Харків** (937.5) 10.00 Гумор і сатира, 13.50 Мандоліна, гармонія; 16.20, 19.20 Концерт, 19.00 Твори українських і російських композиторів.

Львівське радіо.

Четвер, 26. жовтня 1933.

7.00—7.55 Раннішня авдиція; 12.05 Фортепянові твори з грам. плит; 12.35 Шкільний порядок (музика, спів); 15.30 Господарські вістки; 15.40 Сальонова музика; 15.45 Збіжева біржа; 16.55 Музичні архитвори 16—20 століття; 17.50 Театр. фейлетон; 18.00 Господарські справи; 18.20 Акліма...; 19.05 Всячина; 19.25 Актуальний відчит; 20.00, 21.15 Вечір І. Штравса; 21.00 Політехн. скринька; 22.00 Спортові вістки; 22.10 Танкова музика; 23.05 Найкращі твори з грам. плит.

Пятниця, 27. жовтня 1933.

7.00—7.55 Раннішня авдиція; 11.45 Комунікати, грамофон; 12.05, 12.38 Легка музика; 15.30 Господарські вістки; 15.50 Збіжева біржа; 16.00 Великі артисти сцени й естради (грамофон); 16.40 Жіночі часописи; 16.55 Спів (Шабранська, мецосопр.); 17.25 Арії та пісні (Чарнецький, тенор); 18.00 У фабриці ваг; 18.20 Легка музика; 19.25 Фейлетон; 20.00 Муз. балачка; 20.15, 21.15 Симф. концерт; 21.00 Літ. фейлетон; 22.40 Спортові вістки; 22.50 Танкова музика; 23.05 Найкращі твори з грам. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У середу в приватних оборотах платили за доляра 5.94—5.95.

На варшавській біржі платили: Льондон 28.30—28.33, Париж 34.87, Цюріх 172.61, Берлін 212.60, Амстердам 359.55, Нюйорк кабель 5.95, Нюйорк чеки 5.94.

Золото: доляри 9.05—9.06, фр. фр. 36.50 до 36.70, дукати 83.25—83.50, корони 37.50 до 38.00, рублі 46.80—47.20.

Срібні корони 0.30, фльорени 0.70, рублі 1.20.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 25. X.: масло дес. 2.90 зол., молоко 19 сот., сметана 90 сот., яйця 4—4.10 зол. за копу. Тенденція на масло і сметану утримана, на молоко і яйця сильна.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Філія Союзу Українок у Львові і Товариство „Молода Громада“ — улаштовують у суботу 28. жовтня н. р., год. 15. в домівці „Української Бесіди“ (Руського 22), ширші сходини для своїх членів. На порядку днія: „Акція ратунку України на міжнародньому терені“. Рефериють п. пос. М. Рудницька і пос. З. Пеленський. 508 1—2

Поможіть! Прохаємо людей доброї волі допомогти хочби найдрібнішими датками б. Українському Січ. Стрільцеві, що перебуває тепер на Вел. Україні і лежить хорий. Родина його така бідна, що післати йому щонебудь не всилі. Датки просимо надсилати до Земельного Банку Гіпотечного, Львів, Словацького 14, для У. С. С.

Читайте „Діло“!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

АБСОЛЬВЕНТКА семин. пошукує лекції. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Донька священика“. 503 3—1

ФРИЗІЄРНЯ Кутковського, Бонифратрів 11, приймає зараз жіночого фризієра і званики трівкої, залізкової й водної ондуляції та манікюристку. 508 1—1

НАПРАВА СЛУХАВОК, додаючи перерегуляція і магнесування лише 75 сот. — „RADJODŹWIĘK“, Красіцьких 17. 14

ПРАННЯ біля приймаю за дуже помірних цінах. Вп. п. Студентам значно дешевше. Підвале ч. 9 (в подвірю) Стрийська. 1—8

Надсилайте передплату за листопад !!!

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— зол.	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Левинського	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимир Островський	1·50 „	0·15
Спогади — Євгена Чикаленка Частина I. II. III. Окрема частина по 3 зол.	8·— „	0·50
Крізь дим і згар — Мих. Матіїва-Мельника	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок ч. 10.

Належитість надсилати складанками П. К. О. 143-522.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 5 шпальт текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм. одношпальтовий або його місця в рубриці оголошень . . . . зол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги . 0·40
1 „ „ в тексті і новинках . 0·45
1 „ „ на першій сторінці . 0·35

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні по . . . . зол. 0.15
купно, продаж, вилази і т. п. . . . . 0·10
шукаючі праці . . . . 0·05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . зол. 307·—
„ „ 1/2 . . . . 200·—
„ „ 1/4 . . . . 110·—
„ „ 1/8 . . . . 60·—
Текстові сторінки 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.